ſedda kakskümmend wägga ſuurt, keskmiſt ja wähhemat ſaart loeb, temma löunepoliſeks ötſaks arwatakſe.

Üks ma, mis ni pitk ja lai, mis külmemaſt pöhjaſt köige palawama löunemaa köhta ullatab, ſeäl on innimeste, ilmade ja köige mu asjade poleſt paljo wahhet nähha; ning peab ſeäl mitto ſuggu rahwaſt ja loduſid nähtama, ja on ſiis ka nenda Aſia-maa ja temma rahwaga, ning köigega, mis ſeäl nähha ja kuulda.

Kolmas Aſia-maa oſſa on Wenne-Keisri maad, mis wasto pöhja heidawad agga, omma laiuſe pärraſt kaunis ſüggawale löune pole lähhewad, needſinnatſed on:

1. Kaukaſia-maad, mis mitmes jáus, kel köigil omma nimmi ja isſiſuggu rahwas, ning kel iggaühhel énneſedda ommad wallitſejad ja würstid olliwad, kes Turgi Keisri warjo al, omma walda ja rahwaſt wallitſeſid, agga, mis muiſt Keisri praua Katarina ajal, ja wiimſeſt 1801 aastal, köik Wennemaa perriſeks ſanud. Needſinnatſed maad on Kaspia- ja Musta-merre wahhel; wägga ſojad ja perrekad; ennamiſte wägga mäggiſed; paiguti ka jälle nenda laggedad, et ſaa wersta maa pealt ei puu wössukeſtki nähta, muud kui agga mehhe körguſt rohtu; kuida ſes makónnas nähtakſe, mis Kubaniks nimmetakſe, kélle südames paljo ſolajärwi, ja ſeſuggusid hállikaid, mis maa ſeeſt maapiggi, maawaiku ja maaelli ülleskedawad. Sedda wimaſt nimmetakſe Mahwtaks, mis, kus ta ſiggib, mitmes köhhas isſienneſeſt pölleb, ja maa haukudeſt wäljalegib. Kus ſedda on, ſeäl ehhitab tallorahwas omma ellomajad ſeſuggufe köhta, nenda, et tulluke, mis maa ſeeſt töuſeb, ja kui elle lamp pimmedat tubba walgeks teeb, kesk toas ſaab ollema. Sélle peäl kedawad omma

roga; ſawad temma käeſt talwiſel ajal ſojenduſt, ning teeb ta neile öe ajal walget.

Kaukaſia maaks nimetakſe ſedda ſuurt maa köhta ſéllepärraſt, et temmaſt üks ütlemata körge ja wägga pitk mäerind läbbi lähheb, mis Kaukaſuſe mäeks kutſutakſe. Sélle körged köhhad on rahwaſt täis, kes ſeäl elloaſſet peab, ja kulus omma julguſe ja wahwuſe pärraſt on; agga weel kuulſam on ſe hobboſe ſuggu, mis üllewel körge mäggede wahhel kaswatawad, ja mis köige hómmiko maa köige kállimaks hobboſe ſugguks petakſe. On ſeäl mitme kele rahwaſt, kes, et nemmad körgel ja mäggede wahhel ellawad, keddagi wöeraſt enneſte jure laſſe túlla; egga peäſe ka kegi nende ſállimata, nende kitſaiſt ja äkkiliſiſt teraddadeſt nende jure ülles, kuſt omma öppind hobbostega julgeſte ülles ja álla ſöidawad. Need innimeſed on muiſt riſujad, ja tullewad ſaggedaſte rahwaſt, mis tasſaſel maal ellab, riſuma, ja kui kátte ſawad, noort rahwaſt wangi wima, et neid peawad orjama. Et ſe wöimata nende peſſakonde káutada, ja nende peſſaſid ärrahäwwitada, petakſe ſeäl allati paljo wägge, mis laggeda maa rahwaſt warjab, ja mäerahwa riſumiſt kelab.

Mis immeks tulleb pánna, ſe on ſe: et ſélle mäggiſe maa rahwa hulgas üks perrekas rahwas on, mis énnaſt Leſji-rahwaks nimmetab, kélle keel makelega pea hopis üks ja ſeſamma tohhab ólla; ja rägiwad meie maa peälikud, kes wääga ſeäl olnud, et nemmad nendega, kedda mönnikörd wangi juhtuſid ſama, makeelt räkinud, ning, et möllemad kaunikeſte töinetöiſe jüttu möistnud.

Kaukaſi maaks arwatakſe ka ſuur Gruſinia makond, kélle pealin, kus kubberneer aſſet peab, Tiflis on; nendaſamoti Donski Kaſſaka-ma,

Marahwa Kalender 1826, lk. 17